

FIȘA MĂSURII M3/6A

Denumirea măsurii: Diversificarea activităților neagricole

CODUL Măsurii: M3/6A

Tipul măsurii: INVESTIȚII
 SERVICII
 SPRIJIN FORFETAR

1. Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL

La nivelul anului 2014, în teritoriul GAL doar puțin peste 5% din populație era salariată în cadrul unor societăți comerciale locale, conform datelor furnizate de Direcția Județeană de Statistică. Dintre aceștia, 64% figurau în cadrul unor întreprinderi din orașul Rupea și în comuna Hoghiz, unde se concentrează mai multe firme, care sunt și cei mai mari angajatori din teritoriu. În majoritatea localităților din teritoriu, numărul de întreprinderi înregistrate este între 5 și 24 per localitate, principalul sector în care activează fiind comerțul (cu amănuntul în magazine nespecializate sau magazine mici specializate cu vânzare de diverse produse alimentare sau nealimentare).

Așa cum reiese și din analiza SWOT, lipsa posibilităților de angajare în domeniul non-agricol, determină un grad mare de ocupare a populației în agricultura de subsistență.

Pentru această categorie, o oportunitate atractivă o constituie dezvoltarea agroturismului, în contextul existenței unui bogat patrimoniu natural, cultural, al lipsei poluării și al amplasării teritoriului pe o rută turistică importantă - Brașov-Sighișoara.

Deopotrivă, în lista oportunităților pentru economia locală se află, înființarea de activități non-agricole (servicii/producție) în contextul în care paleta serviciilor oferite în teritoriu, atât pentru actorii locali, cât și pentru turiști este restrânsă și există resurse locale neutilizate care pot constitui materie primă pentru activități productive.

Sprijinirea creării microîntreprinderilor neagricole va genera noi locuri de muncă, preluând din surplusul forței de muncă din domeniul agricol. Totodată, diversificarea serviciilor va crește atractivitatea zonei și va diminua riscul migrației populației tinere către orașe.

Obiectiv specific al măsurii M3/6A: Dezvoltarea durabilă a economiei locale prin valorificarea responsabilă a resurselor locale, diversificarea serviciilor și produselor și crearea de locuri de muncă.

Obiective de dezvoltare rurală 3 și 2: obținerea unei dezvoltări teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă, respectiv asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice, din Reg. (UE) nr. 1305/2013, art. 4 lit. b) și c).

Măsura M3/6A contribuie la **Prioritatea 6** "Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale" și la **Prioritatea 5** "Promovarea utilizării eficiente a resurselor și sprijinirea tranziției către o economie cu emisii reduse de carbon și reziliență la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic" prevăzute la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Măsura corespunde obiectivelor art.19 "Dezvoltarea exploatațiilor și a întreprinderilor" din Reg. (UE) nr. 1305/2013, mai exact alin. 1, lit. (a) ajutor la înființarea de întreprinderi, punctul (ii) activități neagricole în zone rurale.

Măsura contribuie la **Domeniul de intervenție 6A Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă**. Secundar, măsura contribuie și la **Domeniul de intervenție 5C Facilitarea furnizării și a utilizării surselor regenerabile de energie, a subproduselor, a deșeurilor și rezidurilor și a altor materii prime nealimentare, în scopul bioeconomiei**.

Măsura contribuie la **obiectivele transversale** ale Reg. (UE) nr. 1305/2013: inovare; mediu și climă;

Inovare: Prin măsură se vor sprijini investițiile în activități de servicii sau producție care nu există la nivelul teritoriului, în tehnologii și echipamente cu caracter inovator.

Mediu și climă: proiectele vor avea ca scop **diminuarea/limitarea efectelor negative asupra mediului**. **Tipuri de acțiuni** (enumerarea nu este limitativă, ci exemplificativă): dotarea clădirilor cu sisteme care utilizează energie regenerabilă; finanțarea și prioritizarea activităților productive care folosesc resurse locale neutilizate până în prezent; modernizarea activităților prin dotarea cu tehnologii și echipamente cu un consum redus de energie.

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL: Măsura **M3/6A** „Diversificarea activităților neagricole este complementară” cu măsura **M1/2A** „Modernizarea activităților neagricole”, cu măsura **M2/2B** „Tineri fermieri și ferme mici”, cu măsura **M5/6B** „Revitalizarea patrimoniului local, servicii de bază și infrastructură la scară mică pentru teritoriul GAL ATBN” și cu măsura **M7/1B** „Consolidarea capitalului social”.

Sinergia cu alte măsuri din SDL: Măsura **M3/6A** „Diversificarea activităților neagricole” contribuie împreună cu măsurile **M4/6A** „Modernizarea activităților neagricole”, **M5/6B** „Revitalizarea patrimoniului local, servicii de bază și infrastructură la scară mică pentru teritoriul GAL ATBN”, **M6/6B** „Investiții în infrastructură socială și pentru incluziunea minorităților” la îndeplinirea **Priorității 6** „Promovarea incluziunii sociale, a reducerii sărăciei și a dezvoltării economice în zonele rurale”, prevăzută la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013.

2. Valoarea adăugată a măsurii

Valoarea adăugată a măsurii derivă din faptul că stimulează activități neagricole prin care se vor valorifica durabil resurse locale neutilizate sau slab valorificate în prezent și servicii necesare la nivelul teritoriului, răspunzând în acest fel nevoilor exprimate de actorii locali în cadrul întâlnirilor publice și în cadrul focus grupurilor.

Având în vedere numărul redus de persoane salariate în cadrul societăților comerciale din teritoriu, faptul că se vor prioritiza proiectele care prevăd crearea de locuri de muncă crește valoarea adăugată a măsurii **M3/6A**. Încurajarea angajării persoanelor care provin din grupuri vulnerabile diminuează riscul de excluziune socială a acestora, contribuind la valoarea adăugată a acestei măsuri.

Totodată, prin această măsură vor fi susținute meșteșugurile și activitățile productive care vor folosi ca materie primă resurse locale, vor promova cultura tradițională și vor respecta principiile dezvoltării durabile. Nu în ultimul rând, bioeconomia și proiectele care vor contribui la protecția mediului vor fi susținute în cadrul acestei măsuri, prin aplicarea criteriilor de selecție referitoare la utilizarea energiilor regenerabile și la utilizarea resurselor locale nevalorificate în prezent ca materii prime, reducând astfel consumul de combustibil necesar transportului acestor materii către producători din afara teritoriului sau pentru transportul altor materii prime din afara teritoriului pentru antreprenoriatul local.

1. Trimiteri la alte acte legislative

Legislație europeană:

- Reg. (UE) nr. 1303/2013; Reg. (UE) nr. 807/; Reg. (UE) nr. 808/2014 ; Recomandarea 2003/361/CE din 6 mai 2003; Reg. (UE) nr. 1407/2013; Reg. (UE) nr. 215/2014;

Legislație națională:

- OUG nr. 346/2004; OUG nr. 44/2008; HG nr. 226/2015; OUG nr. 49/2015; OUG nr. 66/2011.

4. Beneficiari direcți/indirecți (grup țintă)

Beneficiari direcți ai acestei măsuri pot fi:

- **Micro-întreprinderi și întreprinderi mici existente**, care își propun activități neagricole pe care nu le-au mai efectuat până la data aplicării pentru sprijin;
- **Micro-întreprinderi și întreprinderi mici noi**, înființate în anul depunerii aplicației de finanțare sau cu o vechime de maximum 3 ani fiscali consecutivi, care nu au desfășurat activități până în momentul depunerii acestora (start-ups);
- **Fermierii sau membrii unei gospodării agricole** care își diversifică activitatea prin practicarea unei activități neagricole.

Start-up-urile sunt întreprinderi cu o vechime de maxim 3 ani fiscali, care nu au desfășurat activități până în momentul depunerii cererii de finanțare.

Întreprinderea mică - reprezintă întreprinderea care are între 10 și 49 de salariați și realizează o cifră de afaceri anuală netă sau dețin active totale de până la 10 milioane euro, echivalent în lei;

Microîntreprinderea - reprezintă întreprinderea care are până la 9 salariați și realizează o cifră de afaceri anuală netă sau dețin active totale de până la 2 milioane euro, echivalent în lei;

Membrul unei gospodării agricole - reprezintă orice persoană fizică sau juridică poate fi considerat membru al unei gospodării agricole, cu excepția lucrătorilor agricoli. În situația unei persoane juridice (micro-întreprindere sau întreprindere mică), aceasta trebuie să exercite o activitate agricolă la momentul solicitării sprijinului.

Beneficiari indirecți ai acestei măsuri vor fi: persoanele din categoria populației active aflate în căutarea unui loc de muncă; populația din teritoriul GAL ATBN în ansamblu.

5. Tip de sprijin

Sprijinul va fi acordat sub formă de sumă forfetară pentru îndeplinirea Planului de Afaceri.

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

Sprijinul forfetar se acordă pentru îndeplinirea obiectivelor din cadrul **Planului de Afaceri**. Toate cheltuielile propuse în Planul de Afaceri, inclusiv capitalul de lucru și capitalizarea întreprinderii și activitățile relevante pentru implementarea corectă a Planului de Afaceri aprobat, pot fi eligibile, indiferent de natura acestora.

Sunt eligibile toate tipurile de operațiuni care sunt în concordanță cu regulile generale din Regulamentele Europene, prioritățile stabilite pentru dezvoltarea locală - LEADER și obiectivele și prioritățile stabilite în Strategia de Dezvoltare Locală.

Pentru a stabili tipurile de acțiuni eligibile și neeligibile, trebuie să se țină cont de următoarele: art. 65 din Reg. (UE) nr. 1303/2013; art. 69(3) din Reg. (UE) nr. 1303/2013; art. 45 din Reg. (UE) nr. 1305/2013; art. 13 din Reg. (UE) nr. 807/2014; prevederile din Ghidul Solicitantului; prevederile din PNDR - cap. 8.1 și fișa tehnică a sub-măsurii 19.2; aspectele privind demarcarea și complementaritatea operațiunilor; respectarea regulilor schemei de ajutor de minimis (dacă este cazul).

Se vor respecta prevederile aplicabile LEADER din Hotărârea Guvernului nr. 226 din 2 aprilie 2015 privind stabilirea cadrului general de implementare a măsurilor Programului Național de Dezvoltare Rurală cofinanțate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală și de la bugetul de stat.

7. Condiții de eligibilitate

Solicitanții de sprijin prin această măsură vor trebui să îndeplinească următoarele condiții minime de eligibilitate:

- să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- microîntreprinderile start-up să aibă sediul și punctul de lucru în teritoriul GAL ATBN, iar reprezentantul legal al solicitantului/asociatul majoritar să facă dovadă domiciliului de minim 1 an în teritoriul GAL ATBN sau a deținerii în proprietate a unui imobil în teritoriul GAL ATBN;
- să prezinte un **Plan de Afaceri**;
- implementarea Planului de Afaceri trebuie să înceapă în termen de maximum 9 luni de la data deciziei de finanțare;
- obiectivul trebuie să se încadreze în cel puțin unul dintre tipurile de activități sprijinite prin măsura **M3/6A**;
- toate cheltuielile aferente implementării proiectelor trebuie să fie efectuate pe teritoriul GAL ATBN;
- întreprinderea nu trebuie să fie în dificultate în conformitate cu *Liniile directe privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor în dificultate*;
- investiția va fi precedată de o evaluare a impactului preconizat asupra mediului și dacă aceasta poate avea efecte negative asupra mediului;
- durata proiectului va fi de maxim 5 ani;
- structurile de primire turistică de tip pensiune sau pensiune agroturistică să respecte specificul arhitectural local (criteriile vor fi detaliate în ghidul solicitantului);
- **structurile de primire turistică de tip pensiune sau pensiune agroturistică nu vor fi amplasate la drumuri naționale sau în apropierea unor surse de poluare (de ex. fabrici);**

- nu sunt eligibile planurile de afaceri care includ achiziția / utilizarea echipamentelor de agrement autopropulsate.

Alte obligații:

- Plata ultimei tranșe este condiționată de implementarea corectă a planului de afaceri. Solicitantul va trebui să facă dovada comercializării producției proprii sau a prestării activităților în procent de minim 15 % din valoarea primei tranșe de plată;
- Solicitanții eligibili, persoane juridice sau înființați în baza OUG nr. 44/2008, precum și cei care dețin calitatea de asociați/acționari ai unei persoane juridice, pot beneficia o singură dată de sprijinul financiar nerambursabil acordat prin măsura **M 3/6A "Diversificarea activităților neagricole"** și Sub-măsura 6.2 Sprijin pentru înființarea de activități neagricole în zone rurale.

8. Criterii de selecție

Se vor prioritiza proiectele:

- **Se vor prioritiza proiectele implementate în localități care nu au mai beneficiat deloc sau care au beneficiat în mică măsură de sprijin financiar în perioada 2014-2020;**

- Se vor prioritiza proiectele care prevăd producție/servicii comercializată/e peste pragul minim impus în condițiile de eligibilitate;
- Se vor prioritiza proiectele care prevăd activități de servicii destinate populației din teritoriul GAL sau alte activități productive decât cele care folosesc ca materie primă resursele locale nevalorificate în teritoriu în prezent;
- Se vor prioritiza proiectele care propun activități turistice integrate sau care pot fi integrate într-o rețea de servicii turistice locale - agroturism sau/și activități turistice care includ și alte activități recreative decât cele agroturistice / localități cu potențial;
- Se vor prioritiza proiectele care prevăd activități productive care folosesc ca materie primă resurse locale care pot fi furnizate de ceilalți membri ai comunității și sunt nevalorificate în teritoriu în prezent;
- Se vor prioritiza proiectele care promovează prin activitățile prevăzute cultura locală - ex: meșteșuguri tradiționale, amenajarea structurilor de cazare în stil tradițional local etc;
- Se vor prioritiza proiectele care prevăd utilizarea energiilor regenerabile;
- Se vor prioritiza proiectele prin care creează locuri de muncă/ proiectele care prevăd angajarea persoanelor care provin din grupuri dezavantajate;
- Se vor prioritiza proiectele ale căror reprezentanți legali dovedesc că au experiență și/sau expertiză în domeniul în care doresc să investească;
- Se vor prioritiza proiectele care își propun implementarea Planului de Afaceri în maxim 3 ani de la data deciziei de finanțare.

Notă: Modalitatea de punctare a fiecărui criteriu de selecție va fi detaliată în Ghidul Solicitantului pentru această Măsură, în apelurile de selecție aferente fiecărei sesiuni de depunere de proiecte și în fișa de evaluare aferentă măsurii și vor respecta prevederile art. 49 al Reg. (UE) nr. 1305/2013 urmărind să asigure tratamentul egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea măsurilor în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

Sprijinul public nerambursabil va respecta prevederile R (CE) nr. 1407/2013 cu privire la sprijinul de minimis și nu va depăși **200.000 de euro/beneficiar** pe 3 ani fiscali.

Cuantumul sprijinului va fi maxim **50.000 de euro/proiect** și se va majora la **70.000 de euro/proiect** - pentru activități de agroturism și activități de producție.

Sprijinul forfetar va fi acordat în două tranșe, astfel:

- 80% din cuantumul sprijinului la încheierea deciziei de finanțare;
- 20% în cuantumul sprijinului se va acorda cu condiția implementării corecte a planului de afaceri, fără a depăși cinci ani de la încheierea deciziei de finanțare.

În cazul neimplementării corecte a planului de afaceri, sumele plătite, vor fi recuperate proporțional cu obiectivele nerealizate.

10. Indicatori de monitorizare

Locuri de muncă create: 6;

Cheltuieli publice totale: **455.403** de euro.